

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/24/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216205243
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8216205243.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: C., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J., deti rodičov B. Y., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P., zast. JUDr. Ľubomírom Hudákom, advokátom so sídlom v Humennom, Mierová 87 a C., zast. JUDr. Jozefom Karabašom, advokátom so sídlom v Sabinove, Ružová 10, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 6P/51/2016 - 78 zo dňa 28.2.2017 takto jednohlasne

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že vyživovaciu povinnosť otca určenú rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 29.11.2010, č. k. 6C/189/2009 k mal. C. zvyšuje zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 130 Eur mesačne od 28.9.2016 do budúca a k mal. C. zvyšuje zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 110 Eur mesačne od 28.9.2016 do budúca s tým, že takto určené výživné je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred.

Zameškané výživné za obdobie od 28.9.2016 do 21.11.2017 vo výške 414 Eur na maloletého C. a zročné výživné vo výške 137,93 Eur na maloletého C. p o v o ľ u j e otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 15 Eur na maloletého C. a vo výške 15 Eur na maloletého C. spolu s bežným výživným k rukám matky detí, pod následkom straty výhod splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky.

Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu matky p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„Mení rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6C/189/2009 zo dňa 29.11.2010 v časti o určení vyživovacej povinnosti tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť na maloletého C. Y., nar. XX.X.XXXX zo sumy 100,- EUR na sumu 170,- EUR mesačne a na maloletého C. Y., nar. XX.X.XXXX zo sumy 100,- EUR na sumu 130,- EUR mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť k rukám matky detí vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky detí od 28.9.2016.

Zročné výživné za obdobie od 28.9.2016 do 28.2.2017 vo výške 415,33 EUR na maloletého C. a zročné výživné vo výške 178,- EUR na maloletého C. povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 30,- EUR spolu s bežným výživným k rukám matky detí, pod následkom straty výhod splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky.

V prevyšujúcej časti návrh matky zamietajú.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že matka maloletých detí sa návrhom doručeným súdu dňa 28.9.2016 domáhala, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6C/189/2009 zo dňa 29.11.2010 v časti o určení vyživovacej povinnosti otca tak, že výživné určené pre maloletého C. Y., nar. XX.X.XXXX v sume 100,- EUR a maloletého C. Y., nar. XX.X.XXXX v sume 100,- EUR mesačne počnúc dňom podania návrhu zvýši pre maloletého C. Y. na sumu 200,- EUR a pre maloletého C. Y. na sumu 170,- EUR mesačne, splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Návrh na zvýšenie výživného podala matka z dôvodu, že od poslednej úpravy výživného uplynulo sedem rokov, u maloletých detí došlo k zásadným zmenám pomerov a výška výživného stanovená rozsudkom zo dňa 29.11.2010 sp. zn. 6C 189/2009 nie je dostatočná a opodstatnená k okolnostiam a pomerom maloletých detí, nakoľko bežné náklady na stravu, oblečenie, obuv, hygienu u maloletých stúpli. Porovnaním pomerov tak na strane maloletých detí ako aj ich rodičov v čase posledného rozhodovania o výživnom a teraz, súd dospel k záveru, že tak u maloletých ako aj u ich matky a otca došlo od doby posledného rozhodovania o výživnom k podstatnej zmene pomerov. Maloleté deti sú staršie, v súvislosti s ich štúdiom na školách a školskými i mimoškolskými aktivitami rástli náklady na krytie ich potrieb. V čase posledného rozhodovania matka detí poberala daňový príspevok od štátu vo výške 140 libier týždenne, prídavky na deti vo výške 30 libier týždenne, jej ročný zárobok bol 8.453 libier a mesačne spotrebovala 460 libier na bývanie a elektrinu. Príjem matky vzrástol na sumu cca 1.100 libier mesačne, primerane tomu sa však zvýšili i jej náklady. Otec v danom čase dobrovoľne ukončil svoj pracovný pomer v T., bol nezamestnaný a neskôr získal živnostenské oprávnenie, žil u svojich rodičov. Tohto času je otec detí zamestnaný v mesačnom príjmom vo výške cca 500,- EUR v čistom. Po odrátaní jeho mesačných výdavkov, spočívajúcich v nákladoch na bývanie, telefón, internet, splátky úveru, bežné výdavky na ošatenie, hygienu, stravu, a po zrazení výživného na maloleté deti mu ostáva 100,- EUR. Vzhľadom na zmenu pomerov, ku ktorej došlo u maloletých detí a u ich otca s prihliadnutím na ustanovenie § 78 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého súd vždy musí prihliadať na vývoj životných nákladov, pričom už zo samotnej úpravy životného minima, ku ktorej došlo v čase od doby posledného rozhodovania o výživnom doposiaľ, čo je vyjadrením zvyšovania životných nákladov, ktorých nárast sa prejavil vo zvýšení sumy životného minima o zhruba 13 EUR, súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre zmenu rozhodnutia o výživnom na maloleté deti zo strany ich otca. Súd zaviazal otca maloletých detí prispievať na ich výživu od 28.9.2016 sumou 170,- EUR mesačne na výživu maloletého C. a sumou 130,- EUR mesačne na výživu maloletého C., ktorú považuje za primeranú potrebám maloletých detí a zárobkovým a iným pomerom ich otca.

3. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

4. Proti prvým dvom výrokom tohto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Podľa názoru odporcu je napadnutý rozsudok arbitrárny, vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľný pre nedostatočne zistený skutkový stav veci. Odporca namieta výšku súdom určeného výživného voči maloletým deťom a považuje ho za neprimerane vysoké a neadekvátne vzhľadom na potreby maloletých detí. Zo strany otca dochádza k plateniu výživného vo výške 200 EUR na obe maloleté deti, ktoré predstavuje v súčasnosti takmer plnú výšku nákladov na maloleté deti, čo vyplýva zo samotného návrhu matky. Zárobkové pomery otca sa od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nezmenili, naopak finančná situácia matky sa podstatne zlepšila. Odporca namieta, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že matka okrem výživného hradeného otcom maloletých detí poberala na maloleté deti prídavky vo výške 30 libier týždenne, čo po prepočte vychádza na sumu 33,69 EUR/týždenne. V napadnutom rozsudku súdom zvýšené výživné na maloleté deti predstavuje 60 % mesačného príjmu odporcu. Na základe vyššie uvedených skutočností odporca žiada, aby Krajský súd v Prešove ako odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 28.02.2017 sp.zn.; 6P/51/2016-78 zmenil tak, že návrh matky na zvýšenie výživného zamietne alebo alternatívne, aby zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Bardejov a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že podané odvolanie otca považuje za účelové a v rozpore so skutkovým stavom veci. Poukázala na to, že otec mal. detí sa už snažil vyhnúť plateniu výživného,

o čom svedčí podanie návrhu na zníženie výživného v konaní č.k.: 4P 64/2016 kde súd jeho návrh zamietol ako nedôvodný. Matka v rámci konania preukázala, že výdavky na mal. detí sú oveľa vyššie ako postačuje doposiaľ poskytované výživné plnené otcom vo výške 200,-€. Tiež je potrebné uviesť, že v § 78 ods. 3 Zákona o rodine je obsiahnutá tzv. valorizačná klauzula, ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky /vývoj/ životných nákladov. Preto vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, žiada Krajský súd, aby napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

6. Otec vo vyjadrení zo dňa 4.7.2017 rozporoval tvrdenia navrhovateľky uvedené v jej vyjadrení a tieto považuje v značnej miere za zavádzajúce až klamlivé. Navrhol, aby Krajský súd v Prešove ako odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 28.02.2017 sp.zn.: 6P/51/2016-78 zmenil tak, že návrh matky na zvýšenie výživného zamietne alebo alternatívne, aby zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Bardejov a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Vo vyjadrení k vyjadreniu otca matka zopakovala svoje predchádzajúce tvrdenia a zotrvala na svojom predchádzajúcom vyjadrení. Navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § § 65 - § 67 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie otca v časti je dôvodné.

9. Súd prvej inštancie správne porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Pri posudzovaní zmeny pomerov prihliadol na rozhodujúce okolnosti, ktoré odôvodňujú zmenu výšky výživného.

10. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 4 prvá veta Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

13. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania prvého rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je len výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa, alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov.

14. Posúdením všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Pritom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

15. Na základe uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie a správne porovnal majetkové pomery oboch rodičov ako aj odôvodnené potreby oprávnených detí v čase poslednej úpravy a v súčasnosti. Náležitým spôsobom uviedol a konkretizoval ich zmenu pomerov. Je potrebné podotknúť v tejto súvislosti, že odôvodnenými potrebami pri určovaní výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako je jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti a rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené so zdravotným stavom a koníčkami dieťaťa.

16. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovým zistením súdu prvej inštancie, že posledná úprava výživovacej povinnosti sa realizovala rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 6C/189/2009 - 89 zo dňa 29.11.2010. Uvedeným rozhodnutím bol otec zaviazaný prispievať výživným na mal. C. a mal. C. sumou po 100 Eur mesačne na každého. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.2.2011. V čase predchádzajúcej úpravy výživného otec práve začal od 15.11.2010, t.j. 6 dní pred vyhlásením rozsudku, vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť na základe živnostenského oprávnenia, dovtedy bol nezamestnaný. Matka v tom čase poberala daňový príspevok od štátu vo výške 140 libier týždenne a prídavky na deti vo výške 30 libier týždenne. Jej ročný zárobok za posledné zúčtovacie obdobie bol vo výške 8 453 libier.

17. Príjmové pomery otca sa od poslednej úpravy výživného zmenili. Otec pracuje pre obec O. s mesačným príjmom 500 Eur. Tiež sa zmenili pomery na strane detí, a to aj v súvislosti s ich rastom a osobnostným vývinom, keď od poslednej úpravy pomerov uplynulo 7 rokov. Zvýšenie výživného plne korešponduje oprávneným potrebám maloletých. V návrhu na zvýšenie výživného matka uviedla, že momentálne poberať má príjem vo výške 107 libier týždenne, poberať daňový príspevok vo výške 140 libier týždenne a prídavky vo výške 30 libier týždenne.

18. Výživné sa určuje jednak s prihliadnutím sa potreby oprávneného, ale aj s prihliadnutím na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie odvolací má za to, že s ohľadom na zmenu pomerov a zvýšenie nákladov na strane maloletých je zvýšenie výživného opodstatnené, avšak vzhľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca je súdom prvej inštancie určené výživné vo výške spolu 300 Eur neprimerané.

19. Súd prvej inštancie správne ustálil, že zvýšenie výživného je dôvodné, avšak príjmové pomery otca mu neumožňujú platiť mesačné výživné vo výške spolu 300 Eur. Táto suma prevyšuje polovicu jeho mesačného príjmu. Z obsahu spisu nevyplýva, že by otec vynakladal výdavky, ktoré nie je nutné vynaložiť. Otec uhrádza nevyhnutné výdavky súvisiace so zabezpečením základných potrieb ako sú bývanie, strava a pod., a podľa svojich možností a schopností vykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej má príjem približne 500 Eur mesačne.

20. Za takéhoto stavu odvolací súd dospel k záveru, že zodpovedajúco schopnostiam a možnostiam otca v zmysle ust. § 75 ods. 1, § 62 ods. 2, 4, 5 Zákona o rodine, ktoré citoval v dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie je potrebné v súlade s návrhom matky zvýšiť výživné. V súčasnosti sú možnosti a schopnosti otca dané jeho príjmom vo výške 500 eur mesačne.

21. Za takéhoto stavu odvolací súd je toho názoru, že výživné vo výške 130 Eur mesačne pre mal. C. a 110 Eur mesačne pre mal. C. zodpovedá oprávneným potrebám detí i príjmovým schopnostiam, možnostiam, či majetkovým pomerom povinného otca. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 388 Civilného sporového poriadku zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že výživné pre maloletého C. zvýšil zo sumy 100 Eur na sumu 130 Eur a výživné pre maloletého C. zvýšil zo sumy 100 Eur na sumu 110 Eur tak, ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia.

22. Dlžné výživné za obdobie od zvýšenia výživného, t.j. od 28.9.2016 do dňa vyhlásenia rozsudku, t.j. do 21.11.2017 predstavuje pre mal. C. sumu 414 Eur ako rozdiel medzi sumou zvýšeného výživného a doteraz zaplateným výživným /13 mesiacov (október 2016 až október 2017) x zvýšené výživné 30 Eur = 390 Eur + výživné vo výške 3 Eur za mesiac september 2016 (30 Eur : 30 dní = 1 Eur za deň x 3 dni/ + výživné vo výške 21 Eur za mesiac november 2017 (21 dní x 1 Eur)/ a pre mal. C. sumu 137,93 Eur ako rozdiel medzi sumou zvýšeného výživného a doteraz zaplateným výživným /13 mesiacov (október 2016 až október 2017) x zvýšené výživné 10 Eur = 130 Eur + výživné vo výške 1 Eur za mesiac september 2016 (10 Eur : 30 dní = 0,33 Eur za deň x 3 dni/ + výživné vo výške 6,93 Eur za mesiac november 2017 (21 dní x 0,33 Eur)/. V konaní nebolo preukázané, aby za uvedené obdobie otec prispel na výživu maloletých detí vyššou sumou, prípadne naturálnou formou nad rámec doteraz určeného výživného.

23. Zročné výživné na mal. C. vo výške 414 Eur sa povoľuje otcovi splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 15 eur (posledná splátka 9 Eur) pod stratou výhody splátok, a zročné výživné na mal. C. vo výške 137,93 Eur sa povoľuje otcovi splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 15 eur (posledná splátka 2,93 Eur) pod stratou výhody splátok.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).